

Maria Joczowa

"Pomniki i wiersz. Pamiątka i poezja na przełomie Oświecenia i Romantyzmu", Ireneusz Opacki, "Roczniki Humanistyczne" T. XVIII (1970) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/41, 162

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ MACIEJEWSKI Marian: Tradycje epiki ariostyczno-wielandowskiej w "Grażynie". "Roczniki Humanistyczne". T. XVIII:1970, z.1, s.105-133.

Studium o funkcjonowaniu tradycji literackiej w "Grażynie". Zastanawiając się nad stosunkiem poety do tradycji ariostycznej, autor dochodzi do wniosku, że nie była to relacja bezpośrednia, lecz polegała na włączeniu w budowę poematu struktur epiki i klasycystyczno-rokokowej, których przykładem byłby w tym wypadku "Oberon" Wielanda. Obecność tej tradycji widzi autor przede wszystkim we właściwej wspomnianym strukturom "poetyce zagałki", przeciwstawionej organizującej romantyczną powieść poetycką "zasadzie tajemnicy". W konkluzji autor formułuje wniosek, że "Grażyna", jako poemat sytuujący się na przełomie dwóch poetyk, o sprzecznych z natury rzeczy tendencjach strukturalnych, nie może być uważana za pierwszą powieść poetycką w Polsce.

BP/41

M.J.

/I/ OPAC... Ireneusz: Pomniki i wiersz. Pamiątka i poezja na przełomie Oświecenia i Romantyzmu. "Roczniki Humanistyczne". T. XVIII:1970, z. 1.

Autor analizuje przemiany pojęcia "pamiątka" w świadomości świadków przełomu romantycznego oraz funkcję, jaką w dwóch odmiennych systemach estetycznych pełniła w tym kontekście poezja. W epoce Oświecenia "pamiątka" realizuje się w konkretnym kształcie plastycznym, architektonicznym, dekoracyjnym - w "obiekcie materialnym", któremu przekonanie o stabilności istniejącego porządku rzeczy wyznaczało pozycję dominującą, gdy tymczasem wiersz, zgodnie z klasycystyczną teorią opisu przedmiotu statycznego, pełnił funkcję akcesoryjną, upodrzedzoną wobec sztuk plastycznych. Romantyzm odwrócił kategorię wartości: wobec katastroficznego załamania się wiary w dotychczasowy porządek i związaną z nim trwałość materialnych świadectw pamięci - słowo, a więc poezję, uznano za jedynie zdolną do utrwalania "wspomnień niezniszczalnych", a "monument poetycki" zastąpił "pomnik materialny".

BP/41

M.J.